

L'art ²⁰¹⁷ 10

de El món de les col·leccions privades

col·leccionar

Col·lecció Joan-Artur Roura i Comas

FUNDACIÓ
VILA CASAS

CAN
FRAMIS
BARCELONA

El col·leccionista. En l'imaginari familiar Joan-Artur Roura i Comas (Barcelona, 1944) estava destinat a estudiar químiques i a desenvolupar una carrera professional en aquest sector, però ell, actiu i inquiet, decidí contravenir els dissenys paterns per començar a treballar com a representant comercial, la qual cosa li va permetre voltar, conèixer altres cultures i viure de prop el món de l'art, el que ell que s'autodefineix com a "amant de l'art" considera el seu.

L'art de col·leccionar. Amb el pas dels anys, el col·leccionisme ha anat canviant, però no la vocació col·leccionista, que respon a una aventura intel·lectual i a una experiència estètica. Hi ha una idea errònia d'aquesta pràctica, perquè l'autèntic col·leccionista, més que pensar en la inversió o en la possessió, actua mogut per la sensibilitat, per la cultura i per la intuïció, que li fan atresorar unes obres amb l'objectiu de gaudir-les i compartir-les. Per això amb el cicle "L'art de col·leccionar" volem retre homenatge a aquells que Balzac va definir com "els homes més apassionats que hi ha en el món".

Daniel
Giralt-Miracle
Crític
i historiador
de l'art

Fotografia: Núria Ester

La Fundació Vila Casas ha confiat la direcció i conducció del cicle “L’art de col·leccionar” que se celebra a l’Espai AØ de Can Framis a Daniel Giralt-Miracle.

Sovint es qualifica els col·leccionistes d’atípics, insòlits o singulars i tots aquests adjectius es poden també utilitzar per a definir Joan-Artur Roura i Comas, que a més, i com ell mateix es reconeix, és un col·leccionista eclèctic. I també és un col·leccionista arrauxat, no perquè compri qualsevol obra, sinó perquè quan en veu una que realment l’emociona o l’interessa no repara esforços fins a aconseguir-la, com ho demostra el fet que amb només 20 anys decidís invertir en un quadre els diners que el pare li havia donat per a comprar un cotxe. Evidentment, aquesta és una anècdota però molt significativa d’una persona que té com a objectiu crear una col·lecció que el plagui, sense circumscriure’s a una tendència, època o cotització.

La seva fascinació per l’art el porta a viatjar constantment, assistint a fires i visitant museus, galeries i exposicions per trobar aquella obra que el commogui o per gaudir d’un autor o d’un estil. Va començar atret per la pintura figurativa i admira l’art flamenc, la qual cosa el porta sovint a les sales del Rijksmuseum d’Amsterdam i també al Mauritshuis de la Haia, però a poc a poc va anar ampliant l’espectre d’interessos i avui també segueix les tendències contemporànies.

l’entrevista

per Daniel Giralt-Miracle

Tens una col·lecció d’art àmplia i variada, i en canvi has volgut presentar a Can Framis una selecció dels teus bodegons. Per què?

Perquè és una temàtica que m’interessa molt, potser perquè ja de petit a casa els avis sempre em mirava una parella de bodegons que tenien. No puc recordar si realment eren d’un pintor reconegut o si eren valuosos, però sí que sé que sempre me’ls mirava i que arran d’aquest primer contacte em va quedar aquesta fixació per les natures mortes.

Aquest, doncs, potser és el teu primer contacte amb l’art, n’hi ha algun altre?

Sí, relacionat amb una tia àvia meva. Els diumenges al matí l’anava a recollir a casa seva per anar junts a missa a l’església de Pompeia i després recorriem plegats les galeries de la zona, que en aquella època estaven obertes els diumenges al matí. Recordo anar a les galeries del carrer de Sèneca, a les Galeries Augusta, al que avui són els Jardinetes de Gràcia. Jo no devia ni tenir 9 anys però tinc molt present que anava amb la tieta i que ella em presentava els galeristes, que ens explicaven les obres que tenien exposades. I, de fet, encara ara veig penjat un quadre d’en Vancells i en Cuixart, un clar de lluna que a mi em va semblar molt gran, tot i que després quan el vaig tornar a veure, ja no m’ho va semblar tant, de gran.

Al marge d’aquestes visites, també et vas voler apropar al món de l’art practicant-lo, i vas anar a l’Escola Massana. Què va passar?

Doncs sí, en efecte, vaig intentar anar a l’Escola Massana, però finalment vaig deixar-ho en començar a treballar. El pare considerava que estava massa temps sense fer res i va decidir que havia de treballar en el laboratori on ell estava, però a mi aquell món no em seduïa i, tot i que havia començat químiques a l’Institut Químic de Sarrià, vaig decidir abandonar-lo i vaig buscar feina pel meu comp-

te, de representant comercial, cosa que va suposar un gran disgust a casa, perquè no era aquell el destí que havien previst per a mi.

Però te'n vas sortir?

Sí, no em va anar malament. Jo no volia estar tancat en un despatx, on sentia que m'ofegava, i aquella feina em permetia anar amunt i avall i conèixer i veure gent i no se'm devia donar malament, perquè als vint i pocs ja em van nomenar delegat d'una casa de cosmètica i als 26 era director d'una empresa de perfumeria de Barcelona.

I en aquest temps ja anaves creant la teva col·lecció? Ja tenies vocació de col·leccionista?

No sé si era gaire conscient del que feia, però sí que anava adquirint algunes obres, peces que m'agradaven i que encara conservo.

Quin tipus d'art compraves aleshores?

Doncs, en aquella primera època comprava molt figuratiu. Visitava museus i galeries, però el que més m'agradava era la pintura figurativa tradicional catalana, i a mesura que vaig començar a viatjar, especialment als Estats Units —on hi havia una delegació de l'empresa de la qual portava la direcció comercial—, vaig anar ampliant els gustos i a aprendre a valorar altres coses.

Tens una obra de Roig Soler que vas comprar en aquesta primera època, en una acció que explica molt bé la teva manera de ser davant d'una obra que t'agrada.

Sí, perquè aquest quadre el vaig adquirir amb els diners que el pare m'havia donat perquè em comprés un cotxe, un cotxe que m'havia d'ajudar en la feina de representant... Però a mi m'agradava massa aquest paisatge de tons blaus i vaig preferir comprar un cotxe de segona mà i poder gaudir del Roig Soler, que encara tinc.

A casa els teus pares hi havia quadres?

Sí hi havia algunes obres, però la que tenia una col·lecció era la germana del meu avi que he esmentat abans, la tieta Conxita.

És evident, doncs, que la tieta Conxita és una persona transcendent en la teva trajectòria vital.

Sí, sí que ho és. Amb ella vaig aprendre moltes coses. Era una persona molt culta, li agradava envoltar-se de coses boniques, tenia moltes inquietuds i jo tenia bona sintonia amb ella.

I novament veig la seva petjada perquè tu també ets una persona inquieta i que viu de prop el món de la cultura. Vas a concerts, a conferències, visites exposicions, museus, assisteixes a lliuraments de premis..., ets molt actiu en la defensa de la nostra cultura.

És que penso que tot és cultura, i hem de defensar-la i promoure-la. I a mi m'agrada fer-ho en la mesura de les meves possibilitats. Aquest és un dels motius pel qual en una galeria francesa que participava en una fira de París vaig comprar una obra de Virgilio Vallmajó, que vaig descobrir entre dues peces d'artistes tan emblemàtics com Sonia Delaunay i Juan Gris. La de Vallmajó era

Penso que tot és cultura, i hem de defensar-la i promoure-la.

una obra que no desentonava gens i que em va agradar molt, però encara em va agradar més en saber que el seu autor era un republicà nascut a Olot que es va haver d'exiliar i del qual aquí sabem poca cosa. Em va semblar que havia de fer que aquella obra tornés a casa.

Amb aquesta anècdota es torna a fer palès que ets home d'impulsos. Quins criteris segueixes a l'hora de fer noves adquisicions per a la teva col·lecció?

No t'ho puc dir perquè és molt imprevisible, sóc molt eclèctic. Ja t'he dit que m'agraden molt els bodegons, però m'entusiasma la pintura flamenca, els seus interiors, per això sempre que puc m'escapo a visitar un dels museus més exquisits que per mi existeix que és el Mauritshuis de la Haia, on no només hi ha *La noia de la perla* de Vermeer, que m'agrada molt, també hi ha una esplèndida col·lecció d'obres d'autors del segle XVII holandès. I una altra peça que em sembla extraordinària és *La ronda nocturna* de Rembrandt, que vaig a veure al Rijksmuseum d'Amsterdam, on hi ha una altra obra per la qual tinc devoció: *La ratificació del Tractat de Muntster* que Gerard ter Borch va fer per a immortalitzar que Holanda aconseguia independitzar-se d'Espanya, obra que valoro molt artísticament i significativament.

Vaig preferir comprar un cotxe de segona mà i poder gaudir del Roig Soler.

Però no només t'atrau l'art dels segles passats, a la teva col·lecció he vist obra d'artistes ben contemporanis.

El que busco en una obra és que em sorprengui.

metacrilats, en els quals l'artista juga amb fum... Realment, el que busco en una obra és que em sorprengui.

Sí, precisament ara que he estat a Nova York, he visitat Juan Miguel Palacios, a qui he comprat un parell de peces que no tenen res a veure amb les natures mortes o els interiors holandesos. Al contrari, una d'elles és un joc de

Pel que expliques dedueix que compres directament obra als artistes?

No sempre. En ocasions sí que ho he fet, però tinc molt bona relació amb galeristes, que ara ja són amics. M'agrada parlar amb ells i em deixo aconsellar perquè tenen tota la meva confiança. Per exemple, això em va passar amb la Maria Dolors Junyent, que va ser qui em va trobar el Ponç que feia temps que buscava i no trobava, i que per molt temps va ser la meva assignatura pendent.

I com arribes a comprar obra de l'Adrià Gual o del Togores?

L'Adrià Gual el vaig comprar al seu fill, Josep Gual de Sojo, que va ser bon amic meu, perquè em va enamorar aquesta composició tan escenogràfica i fantàsica i que alhora té una certa influència barroca. I al Togores, encara que el coneixia, no li vaig comprar mai res directament, sempre ho vaig fer a través de galeristes, i encara que aquí presentem una natura morta seva, que evidentment m'agrada, jo prefereixo al Togores no figuratiu.

Tornem a la cultura en el sentit ampli de la paraula. És freqüent veure't col·laborar en iniciatives culturals filantròpiques: escoles, exposicions, vendes, concursos... Com és això?

Per mi tot és el mateix. No som persones si prescindim de la nostra cultura i del nostre entorn.

Per tant, em sembla que és normal promoure o ajudar a promoure la nostra llengua, el nostre art, però també la salut. I com que es-

tic molt sensibilitzat amb aquests temes sempre que és a la meua mà col·laboro en iniciatives d'aquest tipus.

Indirectament, doncs, ets mecenes d'aquestes causes. Recordo que ens vam trobar en una exposició organitzada per la Fundació Ulls del Món, que es va presentar a la Galeria Joan Gaspar.

És cert, i en aquella ocasió vaig contribuir a una bona causa, però també vaig comprar unes obres que aprecio, una del Paco Gómez, una del Francesc Martí Rom i una prova d'artista de la Carmela de Jaume Plensa, que ara està emplaçada davant el Palau de la Música. Una peça molt bonica i que té un gran interès.

A banda d'obres d'art, a casa teva tens molts llibres. A les prestatgeries, sobre taules, per terra... Com és això? Els llibres són per tu un acompanyament necessari?

Sí, i tant! Considero que hem d'estar al corrent de tot allò que puguem abastar, perquè sempre fullejant un llibre o un catàleg pots aprendre i descobrir artistes i obres que desconeixes o aspectes nous d'obres o d'artistes que ja coneixes, o que penses que coneixes, i de cop veus que no és així, perquè les obres que estan als museus és fàcil localitzar-les o trobar-les, però això no passa en les obres que pertanyen a col·leccions privades. I és veient aquests catàlegs que trobes peces que sembla que t'estiguin esperant. Això

Abans de comprar una obra d'art l'has de veure al natural.

em va passar amb un quadre de Cornelis Pietersz Bega que se subhastava a Christie's d'Amsterdam i que em vaig adonar que és una obra positivament molt semblant a una altra que jo havia comprat fa 30 anys a Barcelona i me'n vaig

anar a Amsterdam per veure-la de prop i lluitar per aconseguir-la. Perquè no sóc dels que compren a distància. Penso que abans de comprar una obra d'art l'has de veure al natural per davant i per darrere, mirar de què està feta, el suport...

I així tens un altre motiu per viatjar... De fet, fa molt poc has estat a Londres, vens dels Estats Units, entremig has anat a Rússia...

Sí, a Sant Petersburg, per donar suport a l'Alicia Viñas que ha comissariat una exposició sobre els surrealistes de l'Empordà que s'ha presentat al Museu de l'Hermitage. Estic convençut que és im-

portant promoure i fer possible aquestes iniciatives que donen a conèixer el nostre art.

I això fas tu! Crec que ets un dels col·leccionistes privats que conec que més viatja i sovinteja les fires d'art. Trobes que són necessàries, les fires d'art?

Per mi sí. És molt satisfactori el tracte que donen els galeristes a les persones que s'interessen per una obra molt concreta de la seva exposició, i no cal que siguin col·leccionistes. A més, personalment tinc la sensació que en una fira em trobo en família. Perquè sovint d'una fira a una altra, anem coincidint amb galeristes i amb col·leccionistes, i anem parlant i parlant, fins al punt que hem establert vincles d'amistat. A més, el fet d'anar a una fira per mi s'ha convertit gairebé en un ritual, ja que el fet d'anar a la fira em permet tornar a visitar museus que m'agraden i veure les exposicions que s'hi puguin presentar.

Tot i que no et definiria com un col·leccionista d'antiguitats, en el teu àmbit més íntim també tens peces d'antiquari (tapissos, mobles, brasers, porta espelmes, etc.). D'on prové aquesta atracció per les coses antigues?

Hi ha objectes que no és que tinguin un gran preu però que els estimes perquè tenen un record sentimental.

Segurament perquè a casa de la família n'hi havia, concretament a casa la tieta Conxita que he esmentat abans. Però a mi m'agraden no tant pel valor econòmic que puguin tenir, sinó perquè de vegades a les cases hi ha objectes que no és que tinguin un gran preu però que els estimes perquè tenen un record sentimental. És això el que em passa a mi, que em trobo bé envoltat d'aquestes peces. Igual que m'agrada el moble anglès, no tant el victorià, però sí el moble Jordi II, Jordi III, l'Adam, el Chippendale, ja ho veus, sóc molt eclèctic!

Molt eclèctic, i també molt fidel, perquè no ets dels que compres art per després vendre'l, oi?

No, mai. De fet, de vegades han vingut a Barcelona amics que he fet en les fires interessats a veure la meva col·lecció, i m'ha

passat que s'han sorprès o fins i tot molestat quan els dic que estic molt agraït que hagin vingut però que jo no venc res.

I per tant, què en fas de la teva col·lecció, en gaudeixes o la tens emmagatzemada?

En gaudeixo, i molt. Hi ha quadres que gairebé no toco i d'altres que potser tinc una temporada i després canvio. Però en tot cas el que no em cap a casa, ho tinc en un altre lloc on en puc gaudir igualment. Me l'estimo molt, la col·lecció, i la visc molt.

I tens previst un destí per a aquesta col·lecció que tant t'estimes?

Doncs el meu desig és que quedi a Catalunya. De moment no tinc res lligat, però estic obert a propostes, perquè penso que l'art ha d'estar a l'abast de tothom i que els magatzems dels museus no haurien d'estar plens, que s'haurien de buscar fórmules de col·laboració perquè a totes les ciutats de Catalunya, no cal que siguin de primer ordre, es poguessin obrir espais museístics on els ciutadans es poguessin apropar a l'art.

la col·lecció

De l'àmplia col·lecció d'obres d'art que atresora Joan-Artur Roua i Comas presentem en aquesta ocasió una selecció dels seus bodegons, tema que sempre l'ha atret, i que per expressa voluntat d'ell hem centrat en obres realitzades per autors catalans, amb l'excepció de tres artistes no nascuts a Catalunya, però estretament vinculats a la nostra cultura. És un conjunt d'obres que no solament tenen la temàtica com a element comú, perquè de totes elles pot explicar alguna anècdota relacionada amb el seu autor o amb el moment en què la va adquirir. Completa la tria una peça singular, un braser romànic que, ple de mandarines, ocupa un lloc rellevant de la seva sala d'estar, posant de manifest que el gust per les natures mortes és inherent a ell.

Daniel Giralt-Miracle
Comissari de l'exposició

Antoni Clavé
S/t
S/d
Oli sobre tela
80 x 100 cm

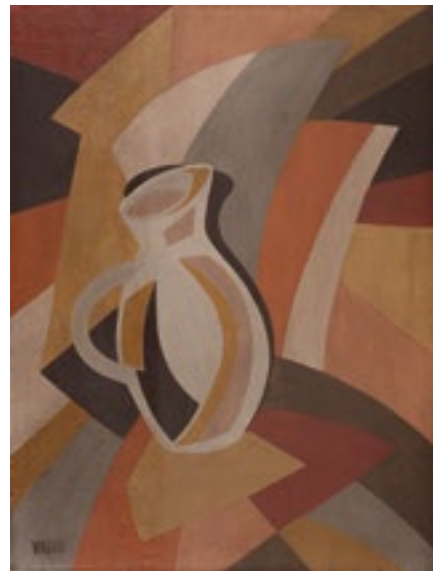
Miguel Rasero
S/t (natura morta)
1995
Tècnica mixta sobre fusta
25 x 39 cm

Francesc Todó
Amb cafè de Colòmbia
1993
Oli sobre tela
60 x 60 cm

Adrià Gual
S/t
1940
Oli sobre tela
68 x 117 cm

Virgilio Vallmajó
S/t
S/d
Oli sobre tela
60 x 46 cm

Altres peces exposades:

Xavier Blanch i Pla
S/t
S/d
Oli sobre taula
37 x 58 cm

Joan Brodat
Composició amb pera
S/d
Oli sobre tela
46 x 55 cm

José Fin
S/t
1951
Dibuix acolorit sobre paper
54 x 38 cm

Francesc Gimeno
S/t
S/d
Oli sobre taula
33,3 x 39, 8 cm

Emili Grau Sala
S/t
1932
Oli sobre tela
43 x 54 cm

Joan Hernández Pijuan
S/t
S/d
Oli sobre tela
50 x 60 cm

Rafael Llimona
S/t
S/d
Oli sobre tela
64 x 80 cm

Josep Maria Marquès Puig
S/t
1931
Oli sobre tela
26 x 46 cm

Ramon Martí Alsina
S/t
S/d
Oli sobre tela
47 x 69 cm

Martí Rom
Natura morta (El sabatot)
2002
Collage, fusta, pintura
37,5 x 29 x 15 cm

Josep Palau i Oller
S/t
1949
Oli sobre tela
30 x 38 cm

Amèlia Riera
Desitjant que sigui natura morta
2017
Tècnica mixta
38 x 46 cm

Àlvar Suñol
S/t
1961
Oli sobre tela
54,5 x 65 cm

Josep de Togores
Natura morta
1967
Oli sobre tela
65 x 81 cm

Joaquim Torres-García
S/t
1943
Tinta sobre paper
45 x 30 cm

Vilacasa
S/t
1954
Guaix sobre paper
50 x 60 cm

Javier Vilató
Peix
1970
Tècnica mixta,
ferro i fusta
60 x 69,5 cm

Alícia Viñas
S/t
2015
Aquarel·la sobre paper
87 x 68 cm

Braser romànic amb mandarines
Forja
69 x 59 x 35 cm

Jorge Castillo
S/t
S/d
Acrílic sobre tela
80 x 100 cm

Xavier Valls
S/t
1974
Oli sobre fusta
27 x 22 cm

Ramon Aguilar Moré
Vermut
1948
Dibuix amb llapis
de colors i pinzellades
de guaix sobre paper
30 x 18 cm

© Antoni Clavé, Jorge Castillo,
Xavier Valls i Ramon Aguilar
Moré, VEGAP, Barcelona 2017

Fotografies:
Ferran Giménez

ISSN 2019-7184
Dipòsit Legal: B-1912-2010

Disseny gràfic:
www.anaclapes.com

www.fundaciovilacasas.com

Espais Volart
Ausàs Marc, 20-22
08010 Barcelona
+34 93 481 79 85
espaiivolart@fundaciovilacasas.com

Museu Can Framis
Roc Boronat, 116-126
08018 Barcelona
+34 93 320 87 36
canframis@fundaciovilacasas.com

Museu Can Mario
Plaça Can Mario, 7
17200 Palafrugell (Girona)
+34 972 306 246
canmario@fundaciovilacasas.com

Museu Palau Solterra
Església, 10
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
+34 972 761 976
palausolterra@fundaciovilacasas.com

Exposició L'art de col·leccionar

Col·lecció Joan-Artur Roura i Comas

Espai AØ de Can Framis

Del 16 d'octubre de 2017 al 28 de gener de 2018
de dimarts a dissabte d'11.00 h a 18.00 h
diumenges d'11.00 h a 14.00 h